ALTA
MUSEUM

Sluttrapport

Prosjekt

Digitalisering av arkivet fra Folkeaksjonen mot utbygging av Alta- Kautokeinovassdraget.

Verdensarvsenter for bergkunst - Alta Museum IKS mottok i 2018 støtte fra Riksarkivarens utviklingsmidler til å digitalisere arkivet etter Folkeaksjonen mot utbygging av Alta-Kautokeinovassdraget. Digitaliseringsarbeidet, som ble utført av DigForsk AS, tok til i mai 2019 og ble ferdigstilt i januar 2020. Arkivet fra Folkeaksjonen mot utbygging av Alta-Kautokeinovassdraget er nå digitalisert i sin helhet. Digitaliseringen er et avgjørende steg i arbeidet for å gjøre dette viktige arkivet tilgjengelig for publikum, og bidrar til å belyse en viktig del av norsk og samisk historie. Verdensarvsenter for bergkunst - Alta Museum takker Riksarkivaren for støtten.

Bakgrunn

Folkeaksjonen mot utbygging av Alta-Kautokeinovassdraget var en landsomfattende medlemsorganisasjon med rundt 90 lokallag og om lag 20 000 medlemmer. Verdensarvsenter for bergkunst - Alta Museum (heretter kalt VAM) mottok Folkeaksjonens arkiv 27. januar 1993 av Alfred Nilsen, styreleder i Folkeaksjonen inntil nedleggelsen. Arkivet omfatter arkivmaterialet til Folkeaksjonens hovedkontor i Alta, en del av arkivmaterialet til avdelingskontoret i Oslo, i tillegg til arkivmateriale fra Altautvalget og Bøtelagte elveredderes interesseorganisasjon. Materialets omfang er på rundt 9 hyllemeter, og består blant annet av korrespondanse, støtteerklæringer, plakater, utredninger, regnskap, foto, trykksaker og avisutklipp.

Overtagelsesavtalen uttrykte ønske om at Folkeaksjonens arkiv skulle tilgjengeliggjøres, og dette har i lengre tid vært en viktig målsetning også for VAM. Museet har ikke selv utstyr eller kapasitet til å digitalisere et så omfangsrikt materiale og søkte derfor Riksarkivaren i 2018 om prosjekt- og utviklingsmidler under innsatsområde 1 – privatarkiv.

ALTA
MUSEUM

Mål for digitaliseringsprosjektet

Hovedmålet med digitaliseringsprosjektet var å gjøre arkivet etter Folkeaksjonen mot utbygging av Alta-Kautokeinovassdraget tilgjengelig for flest mulig. Kampen mot utbyggingen av Alta – Kautokeinovassdraget fikk stor betydning for utviklingen av samiske rettigheter og spørsmål om urfolksrettigheter globalt. Som kildemateriale til denne viktige historiske utviklingen er Folkeaksjonens arkiv av både nasjonal og internasjonal betydning. Arkivets verdi som kildemateriale er anerkjent, og institusjoner i inn- og utland har i en årrekke gjort bruk av Folkeaksjonens arkiv i forskningsprosjekter.

VAM mottar svært mange henvendelser fra både privatpersoner og institusjoner angående Folkeaksjonens arkiv. I henhold til overtagelsesavtalen er arkivet i dag tilgjengelig i VAMs lokaler, men avstand har for mange vært et hinder for bruk av arkivmaterialet. Med digitaliseringen søkte VAM å gjøre Folkeaksjonens arkiv mer tilgjengelig for ulike typer bruk og ulike brukere, også de uten mulighet til å besøke museets fysiske arkiv. Tilrettelegging for forskning, formidling og kunnskapsinnhenting i det viktige kildematerialet som Folkeaksjonens arkiv utgjør, er derfor en viktig målsetning for digitaliseringsprosjektet.

I overenstemmelse med overtagelsesavtalen fra Folkeaksjonens tidligere styre ønsker VAM å publisere mest mulig av Folkeaksjonens arkiv på nett, når materialet er ferdig digitalisert. Innen publiseringen igangsettes vil VAM foreta en vurdering av materialet for å skille ut sensitivt materiale i henhold til klausuleringsavtalen.

Gjennomføring av digitaliseringsprosjektet

Prosjektet for å digitalisere arkivet etter Folkeaksjonen mot utbygging av Alta-Kautokeinovassdraget mottok i 2018 kr. 165 000 fra Riksarkivarens utviklingsmidler. VAM underskrev deretter oppdragskontrakt med DigForsk AS i februar 2019 for å utføre digitaliseringen. DigForsk er et nasjonalt senter for digitalisering av arkiv og samlinger som har relevans for forskning, utdanning og formidling, heleid av UiT – Norges Arktiske

Universitet. Digitaliseringsoppdraget skulle utføres av DigForsks avdeling i Båtsfjord, under ledelse av daglig leder Tone Andersen.

Planlagt oppstart for digitaliseringsprosessen var opprinnelig tidlig høsten 2019. Tidsplanen var lagt for å gi VAMs fagansatte tilstrekkelig rom for kunnskapsinnhenting i forbindelse med en større fornying av museets basisutstilling. Grunnet ledig kapasitet hos DigForsk ble første pulje av materialet gjort tilgjengelig for digitalisering tidligere enn opprinnelig planlagt. Første pulje på to hyllemeter arkivmateriale var dermed til stede ved DigForsks avdeling i Båtsfjord allerede i slutten av april 2019. VAM har benyttet seg av en kombinasjon av kurer og forsendelser for å transportere materialet til og fra digitaliseringssted. Dette har medført til at totale kostnader for frakt av materialet ble mindre enn opprinnelig budsjettert.

Folkeaksjonens arkiv er godt organisert med tilhørende arkivkatalog, og før digitaliseringsoppstart utarbeidet DigForsk prosjektbeskrivelse og digitaliseringsmal. Planleggingen av arbeidet ble gjennomført i dialog med VAM, med målsetning om at det digitaliserte materialet skulle være mest mulig brukervennlig. VAM har hatt løpende tilgang til alt det digitaliserte materialet via Dropbox, og museets fagansatte har dermed kunnet foreta kvalitetskontroller og hatt fortsatt tilgang til kunnskapsinnhenting i arkivet. Det digitaliserte materialet ble videre lagt på harddisker som ble overlevert VAM ved ferdigstillelse. Under hele digitaliseringen har konservator ved VAM stått i løpende kontakt med DigForsk Båtsfjord for praktiske spørsmål om arbeidet.

Underveis i prosessen har VAM holdt innlegg om digitaliseringsprosjektet for deltagerne i Finnmarksarkivene, arkivfaglig nettverk for institusjoner og organisasjoner som bevarer privatarkiv i eller fra Finnmark. De andre deltagerne i nettverket er Finnmark fylkesbibliotek, Statsarkivet i Tromsø, Interkommunalt arkiv Finnmark, Samisk arkiv, Museene for kystkultur og gjenreisning, Varanger Museum, RiddoDuottarMuseat og Tana og Varanger Museumssiida.

ALTA
MUSEUM

Oppsummering av resultater fra digitaliseringsprosjektet

Prosjektet er ferdigstilt i tråd med opprinnelig plan og VAM har oppnådd de ønskede resultater. Arkivet etter Folkeaksjonen mot utbygging av Alta-Kautokeinovassdraget er nå digitalisert i sin helhet. DigForsk har skannet arkivmaterialet i høy oppløsning med forhåndsavtalte metadata, totalt 49 963 filer i TIFF-format, som så er samlet i 4777 filer i PDF-format. Det fullstendige materialet i begge filversjoner er overlevert VAM.

Gjennom digitaliseringsprosjektet har VAM kommet et langt steg nærmere målet om å gjøre arkivet etter Folkeaksjonen mot utbygging av Alta-Kautokeinovassdraget tilgjengelig for flest mulig. Neste steg vil være publisering av Folkeaksjonens arkiv på nett. Denne prosessen vil gjennomføres etter at utskillelse av sensitivt materiale er foretatt i henhold til klausuleringsavtale.

Folkeaksjonens arkiv er av stor betydning som kildemateriale til kampen mot utbyggingen av Alta – Kautokeinovassdraget og utviklingen av samiske rettigheter. Digitaliseringen har sikret flere tilgang til dette viktige arkivet.

Verdensarvsenter for bergkunst - Alta Museum takker Riksarkivaren for støtten.

Med vennlig hilsen

Verdensarvsenter for bergkunst - Alta Museum IKS

Jan S. Dølør
Direktør

Vedlegg: Prosjektregnskap